

Dawid Jacek Michalski

REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE WYKORZYSTANIA ENERGETYKI WIATROWEJ W POLSCE

Regulacje prawne dotyczące wykorzystania energetyki wiatrowej w Polsce

Wiatr jest obok współspalania, biogazu, biomasy, wody i słońca ekologicznym źródłem pozyskiwania energii elektrycznej. Wykorzystywanie energii wiatrowej staje się w Polsce coraz bardziej popularne. Jest ona powszechnie postrzegana jako jedno z najczystszych źródeł zasilania. Zaawansowanie technologiczne, odnawialność, pozytywne wrażenia estetyczne w porównaniu z tradycyjnymi formami produkcji energii (m. in. brak dymu i obszernej infrastruktury technicznej), ale także i moda na zachowania ekologiczne są przyczynami dynamicznego rozwoju energetyki wiatrowej. Ten typ produkcji zasilania systematycznie powiększa udział w krajowym zużyciu energii elektrycznej. W 2011 r. udział energii wiatrowej w krajowym zużyciu energii elektrycznej wynosił 1,98%, podczas gdy rok wcześniej było to tylko 0,96%¹. Polska nie jest państwem należącym do najbardziej zanieczyszczonych na świecie. Pomimo uzyskania przeciętnego miejsca wśród badanych państw Światowa Organizacja Zdrowia wciąż uważa, że stan czystości powietrza w Polsce jest dobry (1 stopień w 6 stopniowej skali zanieczyszczeń)². Tematem niniejszego artykułu będzie próba przedstawienia uregulowań prawnych w zakresie wykorzystania energii wiatrowej w Polsce. Sytuacja prawna na polskich obszarach morskich nie zostanie omówiona, gdyż ustawodawca uregulował ją odmiennie³.

Niniejsza praca jest próbą odpowiedzi na pytania:

1. Co to jest energia wiatrowa i do czego jest wykorzystywana?
2. Jakie regulacje Unii Europejskiej odnoszą się do odnawialnych źródeł energii?
3. Jak kształtują się prawne aspekty wykorzystywania energetyki wiatrowej w Polsce?

¹ Por. *Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej*, <http://psew.pl/en/energetyka-wiatrowa/ewi-w-polsce>, [dostęp na 12.01.2013].

² Zob. *World Health Organization*, http://www.who.int/phe/health_topics/outdoorair/databases/en/, [dostęp na 12.01.2013].

³ Szerzej M. Stryjecki, K. Mielniczuk, J. Biegaj, *Przewodnik po procedurach lokalizacyjnych i środowiskowych dla farm wiatrowych na polskich obszarach morskich*, Warszawa 2011, s. 27-119.

4. Jak uregulowane zostały warunki techniczne i środowiskowe instalacji urządzeń do pozyskiwania energii z wiatru?

Energia z wiatru od wieków wykorzystywana była przez ludzkość do rozwoju. Pierwsze w Europie wiatraki pojawiły się w Holandii. Od Średniowiecza śmigła napędzane siłą wiatru wprawiały w ruch urządzenia do mielenia zboża w młynach, pompowania wody, a także do osuszania polderów. Współczesne zastosowanie przejawia się głównie w pozyskiwaniu energii elektrycznej z wiatru. W 2003 roku tę energię czerpało w Europie ok. 12 mln odbiorców (głównie w Niemczech, Hiszpanii, Holandii, Danii i Wielkiej Brytanii)⁴. Zagospodarowanie przestrzeni pod urządzenia zwane siłowniami wiatrowymi jest bardzo ważnym czynnikiem. Przede wszystkim turbiny mogą być wykorzystywane do produkcji prądu przez rolników. Nie bez znaczenia jest też kwestia bezpośredniego sąsiedztwa odbiorców energii, co pozwala na zminimalizowanie strat przesyłu. Twierdzi się także, że mogą być uważane za cenny element krajobrazu, co może mieć wpływ na rozwój turystyki⁵. Jako przykład można podać rejon północno – wschodniej Republiki Federalnej Niemiec. W Meklemburgii – Pomorzu Przednim utworzono znaczne obszary farm wiatrowych, szczególnie przy granicy z Polską. W okresie letnim doskonale konwenują z kwitnącym tam rzepakiem.

Typowa elektrownia wiatrowa składa się z fundamentu, wieży, gondoli, wirnika i piasty. Fundament jest najczęściej betonowy, zwykle w kształcie koła o średnicy 20 m, wkopany na głębokość ok. 3 m lub dodatkowo palowany jeśli wymagają tego parametry geologiczne podłoża. Wieża jest zwykle stalową konstrukcją stożkową malejącą w kierunku wierzchołka o przekroju koła i średnicy ok. 4-6 m. Złożona z segmentów całkowita długość wynosi najczęściej 80-150 m. Gondola o średnich wymiarach ok. 10 m (długość) x 3 m (wysokość) x 3 m (szerokość), umieszczona jest na wieży i ustawiona w kierunku wiatru. W środku znajduje się generator prądu. Wirnik (rotator) typowej turbiny wiatrowej składa się z trzech łopatek, które są wykonane na ogół z włókna szklanego lub węglowego. Średnica mieści się w przedziale 40-100 m. Piasta jest centralnym elementem wirnika odpowiedzialnym za obracanie się łopatek⁶. Zastosowanie energetyki wiatrowej, jak i kwestie zagospodarowania obszarów pod budowę farm wiatrowych wymaga spełnienia szeregu uregulowań prawnych.

Chcąc podjąć próbę analizy prawnych aspektów wykorzystania energetyki wiatrowej, na wstępie winno się odnieść do europejskich uregulowań w zakresie ochrony środowiska i zasilania. W Traktacie o Unii Europejskiej określono cele polityki Wspólnoty w dziedzinie energetyki. Zobowiązano się do wspierania rozwoju nowych i odnawialnych form energii (art. 176a ust. 1 lit. c)⁷. W Unii Europejskiej zwraca się obecnie uwagę przede wszystkim na Pakiet klimatyczno – energetyczny oraz cele ilościowe 3 x

⁴ W. A. Godlewska, J.Y. Ostrowski, *Problemy współczesnej cywilizacji i ekologii*, Olsztyn 2007, s. 81.

⁵ B. Riegel, A. Bohentyn, *Wpływ odnawialnych źródeł energii na warunki życia człowieka*, „Disputatio. Życie”, Gdańsk 2009, s. 172.

⁶ M. Stryjecki K. Mielniczuk, *Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych*, Warszawa 2011, s. 18.

⁷ Dz.U.2009 r., Nr 203, poz. 1569.

20%. Na tej podstawie wyznaczono trzy główne cele w europejskiej polityce energetycznej: redukcja emisji gazów cieplarnianych o 20%, zmniejszenie zużycia energii o 20% i zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii do 20% całkowitego zużycia energii w Unii Europejskiej. Parlament Europejski mając świadomość niemożliwości spełnienia owych norm przez członków Wspólnoty wprowadził możliwość handlu uprawnieniami do emisji stosując ETS (Emission Trading System)⁸. Natomiast właśnie pożądanemu zwiększeniu udziału odnawialnych źródeł energii zawdzięcza się zainteresowanie zasilaniem pozyskiwanym z wiatru. W Unii Europejskiej dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE⁹ jest podstawowym, obowiązującym aktem, w którym skonkretyzowano i unormowano dążenia ekologiczne w państwach wspólnoty. Zgodnie z treścią załącznika nr 1 do tego aktu, Polska jest obowiązana do 15% udziału energii ze źródeł odnawialnych (OZE) w końcowym zużyciu energii brutto w 2020 r. Według danych Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w 2011 r. udział OZE oscylował w Polsce w okolicach 10% (90% węgiel kamienny i brunatny)¹⁰. Zatem konieczne jest zwiększenie udziału o około 5% w ciągu następnych dziewięciu lat.

Analizując prawne aspekty wykorzystywania energetyki wiatrowej w Polsce przede wszystkim należy odnieść się do Konstytucji RP.¹¹ Treść artykułu 74 bezpośrednio dotyczy kwestii ochrony środowiska. Na tej podstawie wnioskuje się, że władze publiczne obowiązane są do prowadzenia polityki zapewniającej bezpieczeństwo ekologiczne, ze szczególnym uwzględnieniem imperatywu ochrony środowiska. Przejawem działalności prawodawcy w tym zakresie jest odpowiednie ustawodawstwo. Aktem nie posiadającym charakteru wiążącego, ale wartym przedstawienia jest rezolucja Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 lipca 1999 r. w sprawie wzrostu wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych¹². W uchwale stwierdzono, że „użytkowanie odnawialnych źródeł energii umożliwia osiągnięcie korzyści ekologicznych, gospodarczych i społecznych”. Ponadto, „wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych powinien się stać integralnym elementem zrównoważonego rozwoju państwa”¹³. Należy zauważyć, że władza przynajmniej teoretycznie stara się realizować konstytucyjny obowiązek ochrony środowiska. Jednakże najważniejszym aktem dla kwestii energetyki w Polsce jest ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne¹⁴. Ustawodawca zdefiniował tam odnawialne źródło energii

⁸ Szerzej na ten temat J. Ciechanowicz-McLean, *Prawo i polityka ochrony środowiska*, Warszawa 2009, s. 117-118; F.M. Elżanowski, M. M. Sokołowski, *Proces inwestycyjny w kontekście pakietu klimatyczno-energetycznego Unii Europejskiej*, [w:] *Energetyka i ochrona środowiska w procesie inwestycyjnym*, M. Cherka, F. M. Elżanowski, M. Swora, K. Wąsowski (red.), Warszawa 2010, s. 121-134.

⁹ Dz. U. L 140 z 5.6.2009 r., 2009/28/WE.

¹⁰ A.J. Bělohávek, *Międzynarodowa ochrona prawna inwestycji w energetyce*, Warszawa 2011, s. 195-198; <http://www.ure.gov.pl/portals/pl/449/4583/2011.html>, [dostęp na 17.01.2013].

¹¹ Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.

¹² M.P. z 1999 r. Nr 25, poz. 365.

¹³ Ibidem.

¹⁴ Tekst jedn. Dz.U. z 2012 r., poz. 1059.

jako „źródło wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu wysypiskowego, a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych” (art. 3 pkt. 20)¹⁵. Elektrownie wiatrowe wykorzystują wiatr, zatem korzystają z odnawialnych źródeł energii. W ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów zagwarantowano pomoc dla inwestorów, których przedsięwzięcia spowodują „zamianę źródła energii na źródło odnawialne”¹⁶. Powyższe przykłady mogą wskazać na tendencję, którą można obecnie zaobserwować w Polsce.

Polski ustawodawca uregulował kwestie prawne dotyczące energetyki wiatrowej w trzech podstawowych aktach prawnych:

1. Ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane¹⁷,
2. Ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym¹⁸,
3. Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹⁹,

oraz odpowiednich aktach wykonawczych wydanych na podstawie powyższych ustaw.

Budowę elektrowni wiatrowej należy traktować jako szczególny przypadek procesu inwestycyjnego. Przedsiębiorstwa energetyczne poprzez świadczone usługi wpływają na szeroko pojęte bezpieczeństwo energetyczne państwa. Ponadto, zaspokajają powszechne potrzeby, wpływają na warunki funkcjonowania odbiorców. Dlatego proces został poddany szczególnemu reżimowi prawnemu²⁰.

Przygotowywanie inwestycji i sama budowa farm wiatrowych odbywa się w kilku etapach. Pierwszy związany jest z kwestiami własnościowymi dotyczącymi gruntu, na którym ma być zlokalizowana inwestycja. Ustawodawca dopuszcza budowę farm na następujących podstawach prawnych dotyczących nieruchomości:

1. Prawo własności,
2. Użytkowanie wieczyste,
3. Dzierżawa,
4. Użytkowanie,
5. Służebność gruntowa,
6. Służebność przesyłu²¹.

¹⁵ Ibidem.

¹⁶ Dz.U. z 2008 r. Nr 223, poz. 1459 ze zm.

¹⁷ Dz.U. z 1994 r. Nr 89, poz. 414 ze zm.

¹⁸ Dz.U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 ze zm.

¹⁹ Dz.U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 ze zm.

²⁰ Por. J. Baehr E. Stawicki J. Antczak, *Prawo energetyczne. Komentarz*, Kraków 2003, s. 11-12; F.M. Elżanowski, M. M. Sokołowski, *Budowa elektrowni i elektrowni jądrowej jako szczególny przypadek procesu inwestycyjnego*, [w:] *Energetyka ...*, s. 75-88.

²¹ Por. M. Niedziółka, *Analiza opłacalności farm wiatrowych*, [w:] *Zielona energia w Polsce*, M. Niedziółka (red.), Warszawa 2012, s. 185-189; M. Suska-Szczerbicka, *Szanse i zagrożenia*

Wybór nieruchomości musi być poprzedzony rozpoznaniem miejscowych warunków. Odpowiednie uregulowania zawarte są w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o warunkach zabudowy lub decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego. Są to akty o charakterze wewnętrznym.²² Zatem zgodnie ze stanowiskiem zawartym w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 czerwca 2003 r.²³ mogą być adresowane wyłącznie do podmiotów podległych organowi, który je wydał, nie mogą kształtować sytuacji prawnej podmiotu spoza układu organizacyjnego podległego organowi wydającemu dany akt i nie mogą stanowić podstawy decyzji wobec obywateli, osób prawnych oraz innych podmiotów. Nowelizacją z dnia 6 sierpnia 2010 r.²⁴ ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wprowadzono ważne zmiany dla inwestorów farm wiatrowych, których moc przekracza 100 kW. Od 25 września 2010 r. w studium winno ustalać się rozmieszczenie obszarów, na których rozmieszczone będą wiatraki, a także strefy ochronne bez owych turbin. Natomiast w planie miejscowym winno określać się, w zależności od potrzeb, granice terenów pod budowę tych urządzeń.

Kolejnym etapem budowy farmy wiatrowej powinna być analiza siły wiatru na obszarze, który ma zostać zagospodarowany energetycznie. Badanie takie trwa z reguły około 12 miesięcy. Dokonywane jest przy użyciu jednego lub kilku masztów pomiarowych na podstawie zgody właściwych organów administracji publicznej oraz pozwolenia Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego²⁵.

Kwestia odległości lokalizacji elektrowni wiatrowych od zabudowy mieszkalnej jest istotnym zagadnieniem wymagającym omówienia. W aktach planistycznych gminy bądź w decyzji o warunkach zabudowy określa się odległość farmy od zabudowań. W rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r.²⁶ określono dopuszczalny poziom hałasu w środowisku. Zasięg dźwięku emitowanego przez turbiny ma wpływ na ich umiejscowienie. Kolejnym ograniczeniem lokalizacyjnym jest odległość farmy wiatrowej od drogi. Odległości wynikające z ustawy o drogach publicznych²⁷ wyznaczają minimalny dystans, jaki może dzielić obiekt budowlany od drogi. Odległość ta jest uzależniona od rodzaju drogi oraz od tego, czy dany obiekt znajduje się na obszarze zabudowanym czy niezabudowanym. Wobec powyższego, umożliwia się instalację tych urządzeń w odległości ok. 500 m od zabudowań mieszkalnych²⁸. Jest to ograniczenie, którym wyraźnie zawężono dostępność obszarów pod inwestycje.

wynikające z wydzierżawienia gruntu pod elektrownię wiatrową, <http://global.am-wind.pl/czytaj/8.pdf>, [dostęp na 16.01.2013].

²² Szerzej na temat urządzeń planowania i zagospodarowania przestrzennego T. Bąkowski, *Częściowa zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy*, [w:] *Energetyka...*, s. 342-349.

²³ SK 37/02, OTK-A 2003/6/53.

²⁴ Dz.U. 2010 r. Nr 155, poz. 1043.

²⁵ Por. R. Zajdler, *Regulacje prawa krajowego dotyczące inwestycji w farmy wiatrowe (wybrane aspekty)*, Warszawa 2012, s. 137-140; M. Niedziółka, op.cit., s. 189.

²⁶ Dz.U. 2007 r. Nr 120, poz. 826 ze zm.

²⁷ Dz.U. 1985 r. Nr 14, poz. 60 ze zm.

²⁸ Por. M. Niedziółka, op.cit., s. 189; R. Zajdler, op.cit., s. 137-138.

Ograniczenia środowiskowe są następnym aspektem koniecznym do wzięcia pod uwagę przy planach inwestycji w energetykę wiatrową. Celem kolejnego etapu jest uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach inwestycji. Konieczne jest przygotowanie karty informacyjnej przedsięwzięcia, która zostanie złożona jako załącznik do wniosku o wydanie decyzji środowiskowej. W tym dokumencie przedstawia się podstawowe parametry planowanej inwestycji. Na tej podstawie dokonuje się oceny konieczności przeprowadzania procedury oceny oddziaływania na środowisko. W przypadku braku konieczności przeprowadzania oceny, na tej podstawie wydaje się decyzję środowiskową.²⁹ Drugim załącznikiem jest raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Jest to dokument, który stanowi podstawę dla określenia stopnia wszelkich oddziaływań, które może powodować planowana inwestycja na poszczególne elementy środowiska. Raport oceny oddziaływania na środowisko powinien przedstawiać analizy i wyniki oddziaływań przedsięwzięcia na środowisko. Na tej podstawie wykazuje się możliwość występowania oddziaływań znaczących. Pełni on funkcję swoistego podsumowania możliwości występowania i stopnia oddziaływań na wszystkich etapach inwestycji³⁰. Wstępna analiza ograniczeń polega także na weryfikacji, czy teren planowanej inwestycji nie jest objęty jedną z form ochrony przyrody na podstawie art. 6 ustawy o ochronie przyrody³¹. Farmy wiatrowe nie mogą być na przykład lokalizowane na terenie parku narodowego, czy też rezerwatu przyrody. Po uzyskaniu pozytywnej oceny oddziaływania na środowisko oraz uzyskaniu decyzji o warunkach zabudowy wydawanej przez dyrektora parku krajobrazowego możliwa jest lokalizacja farmy wiatrowej na terenie parku krajobrazowego. Szczególne uregulowania dotyczą także obszaru Natura 2000³².

Wszczęcie procedury, której celem jest uzyskanie decyzji środowiskowej następuje na wniosek złożony wraz z załącznikami przez inwestora do właściwego ze względu na położenie planowanej inwestycji wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Wniosek o charakterze ogólnym ma znaczenie formalne, gdyż inicjuje procedurę. Jednakże najistotniejsze informacje są zawarte w załącznikach³³. Budowa farm wiatrowych jest zaliczana do tych inwestycji, co do których istnieje wymóg uzyskania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych. Podstawą prawną jest ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko³⁴. W rozporządzeniu z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko³⁵ instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wia-

²⁹ M. Stryjecki K. Mielniczuk, op. cit s. 63-65.

³⁰ Ibidem, s. 75-77.

³¹ Tekst jedn. Dz.U. 2009 r. Nr 151, poz. 1220 ze zm.

³² Szerzej na ten temat K. Gruszecki, *Uwarunkowania prawne realizacji przedsięwzięć energetycznych na terenie parków narodowych i obszarów Natura 2000*, [w:] *Energetyka...*, s. 229-249; R. Zajdler, op. cit, s. 138-139.

³³ G. Dobrowolski, *Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach*, Toruń 2011, s. 181-185 i 141-145.

³⁴ Dz.U. 2008 r. Nr 199, poz. 1227 ze zm.

³⁵ Dz.U. 2010 r. Nr 213, poz. 1397.

tru o łącznej mocy nominalnej elektrowni nie mniejszej niż 100 MW oraz lokalizowane na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej zakwalifikowano jako mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (przedsięwzięcia I grupy). Dlatego obligatoryjnie wymagają przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Natomiast do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (przedsięwzięcia II grupy) zaliczono instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru inne niż wymienione powyżej. W tym przypadku przeprowadzenie oceny zależy od tego, czy organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach uzna za obowiązkowe przeprowadzenie takiej oceny. Występują także przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000 a niezakwalifikowane do I lub II grupy (III grupa)³⁶.

Ocenie podlegają wszystkie elementy umożliwiające funkcjonowanie farmy wiatrowej. Zatem będą to: budynki, turbiny, infrastruktura przyłączeniowa (kable elektroenergetyczne i telekomunikacyjne, Główny Punkt Zasilania), drogi dojazdowe wraz z placami manewrowymi, a także zaplecza wykorzystywane w trakcie budowy. Celem jest ocena skumulowanego wpływu wszystkich przedsięwzięć składających się na główne przedsięwzięcie jakim jest planowana elektrownia. Nie zawsze możliwe jest przeprowadzenie jednej oceny dla głównego przedsięwzięcia³⁷.

Podsumowując procedurę postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla farm wiatrowych należy przedstawić ją oddzielnie dla przedsięwzięć I i II grupy.

I grupa:

1. Wykonanie karty informacyjnej przedsięwzięcia i raportu oddziaływania na środowisko,
2. Złożenie wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
3. Wszczęcie postępowania przez organ administracji publicznej:
 - wystąpienie do regionalnego dyrektora ochrony środowiska i właściwego inspektora sanitarnego o opinię co do zakresu raportu,
 - postanowienie o zakresie raportu i postanowienie o zawieszeniu postępowania w sprawie decyzji środowiskowej do czasu przedstawienia raportu przez inwestora
4. Wystąpienie organu prowadzącego postępowanie do odpowiednich organów współdziałających o uzgodnienie/opinię dotyczącą warunków realizacji farmy wiatrowej,
5. Wydanie opinii i uzgodnienia przez organy współdziałające,
6. Przeprowadzenie przez organ prowadzący postępowania z udziałem społeczeństwa,
7. Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,

³⁶ G. Dobrowolski, op. cit., s. 77-82 i 90-102.

³⁷ Por. R. Zajdler, op. cit., s. 140; M. Stryjecki K. Mielniczuk, op. cit., s. 45-62.

8. Podanie do publicznej wiadomości informacji o wydaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach³⁸.

II grupa:

1. Wykonanie karty informacyjnej przedsięwzięcia,
2. Złożenie wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
3. Wszczęcie postępowania przez organ administracji,
4. Wystąpienie organu prowadzącego postępowanie do odpowiednich organów współdziałających (regionalny dyrektor ochrony środowiska i właściwy inspektor sanitarny) o opinię dotyczącą konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i ustalenie zakresu raportu oceny oddziaływania na środowisko,
6. Wydanie opinii przez organy współdziałające,
7. Wydanie przez organ prowadzący postępowanie postanowienia o konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i zakresie raportu oceny oddziaływania na środowisko albo postanowienia o braku konieczności przeprowadzenia tej oceny,
- 8a. Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (gdy nie stwierdzono potrzeby przeprowadzenia oceny),
- 8b. Sporządzenie przez inwestora raportu oceny oddziaływania na środowisko i przedłożenie go organowi prowadzącemu postępowanie w przypadku stwierdzenia obowiązku przeprowadzenia oceny,
9. Wystąpienie organu prowadzącego postępowanie do odpowiednich organów współdziałających o uzgodnienie/opinię dotyczącą warunków realizacji farmy wiatrowej,
10. Wydanie opinii i uzgodnienia przez organy współdziałające,
11. Przeprowadzenie przez organ prowadzący postępowanie procedury udziału społeczeństwa,
12. Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
13. Podanie do publicznej wiadomości informacji o wydaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach³⁹.

Kolejnym etapem jest uzyskanie warunków przyłączeniowych. Na tej podstawie możliwe będzie przyłączenie farmy wiatrowej do sieci w określonym terminie. Co więcej, w ten sposób określa się także pośrednio maksymalną moc urządzeń, które zamierza się zainstalować. Zwraca uwagę tok postępowania: zaliczka na poczet opłaty za przyłączenie, obowiązek dołączenia wypisu i wyrysu z miejscowego planu zagospodarowania

³⁸ G. Dobrowolski, op. cit., s. 177-227; M. Stryjecki K. Mielniczuk, op. cit., s. 54; *Przewodnik dla przedsiębiorców. Oceny oddziaływania na środowisko*, http://poradnik.ekoportal.pl/inny/OO_3.html, [dostęp na 19.01.2013].

³⁹ G. Dobrowolski, op. cit., s. 177-227; M. Stryjecki K. Mielniczuk, op. cit., s. 55; *Przewodnik dla przedsiębiorców. Oceny oddziaływania na środowisko*, http://poradnik.ekoportal.pl/inny/OO_4.html, [dostęp na 19.01.2013].

przestrzennego do wniosku o wydanie warunków przyłączenia, obowiązek sporządzenia ekspertyzy wpływu instalacji lub urządzeń przyłączanych bezpośrednio do sieci⁴⁰.

Uzyskanie decyzji o pozwoleniu na budowę jest przedostatnim etapem. Wydawana jest na wniosek inwestora, który posiada prawo do dysponowania nieruchomością w celach budowlanych. Na tej podstawie umożliwia się rozpoczęcie i prowadzenie budowy farm wiatrowych na określonych warunkach⁴¹.

Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych jest działalnością gospodarczą. Wymaga się uzyskania koncesji. Podmiot, który spełnia przesłanki wymienione w ustawie Prawo energetyczne⁴² może ubiegać się o wydanie owego aktu. Organem właściwym do udzielenia koncesji jest Prezes Urzędu Regulacji Energetyki. Koncesji udziela się na czas nie krótszy niż 10 lat i nie dłuższy niż 50 lat, chyba że wnioskodawca wnosi o udzielenie koncesji na czas krótszy. Z tytułu koncesji wnosi się coroczną opłatę na rzecz budżetu państwa. Uzyskanie przez inwestora koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł OZE, jest zakończeniem procesu inwestycyjnego farmy wiatrowej⁴³.

Podsumowując należy stwierdzić, że inwestycje w energetykę wiatrową są przedsięwzięciami perspektywicznymi i ekologicznymi. Z tego powodu doskonale wpisują się w linię ideologiczną i prawodawczą Unii Europejskiej. Wykorzystywanie energii odnawialnej wiatru należy zaliczyć do wciąż rozwijającego się sposobu pozyskiwania energii elektrycznej w Polsce. Obecnie zasilanie tym rodzajem energii stanowi zaledwie niewielki procent udziału w strukturze produkcji. Energetyka wiatrowa została prawnie uregulowana zarówno na szczeblu międzynarodowym, jak i krajowym. W Unii Europejskiej do materii energetyki odniesiono się w Traktacie o Unii Europejskiej, szeroko komentowanym Pakiecie klimatycznym, a także wydano dyrektywę w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych. Natomiast w Polsce pozyskiwanie zasilania z wiatru uregulowano w Konstytucji RP, trzech głównych ustawach i aktach wykonawczych. Ponadto, niewiąząco odniesiono się do tego zagadnienia w rezolucji Sejmu RP. Proces inwestycyjny opiera się na kilku etapach. Począwszy od kwestii własnościowych gruntu pod budowę farm, poprzez analizę siły wiatru na danym obszarze, kwestie ograniczeń dotyczących lokalizacji i środowiska, uzyskanie decyzji środowiskowej, warunków przyłączeniowych, a na decyzji pozwolenia na budowę i udzieleniu koncesji kończąc. Właściwe prawodawstwo i postulaty *de lege ferenda* głoszone przez racjonalne podmioty mogą faktycznie wpłynąć na poprawę warunków środowiska naturalnego w Polsce. Co więcej, wydaje się także, że odpowiednie prawodawstwo mogłoby znacznie przyspieszyć ten proces.

⁴⁰ Szerzej na ten temat A. Kucińska, *Procedura uzyskania przyłączenia do sieci energetycznej i gazowej*, [w:] *Energetyka...*, s. 59-74.

⁴¹ M. Niedziółka, op. cit., s. 189.

⁴² Tekst jedn. Dz.U. z 2012 r., poz. 1059.

⁴³ Szerzej na temat roli Prezesa URE i procedury udzielania koncesji W. Sztuba i in., *Energetyka wiatrowa w Polsce*, Warszawa 2012, s. 32-33; M. Swora, *Rola Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w procesie inwestycyjnym w energetyce – wybrane przykłady z ustawy – Prawo energetyczne*, [w:] *Energetyka...*, s. 44-58.

Streszczenie

Artykuł to opracowanie obejmujące swym zakresem materię prawa gospodarczego publicznego oraz prawa ochrony środowiska. Autor szeroko omawia rozwiązania usytuowane w prawie krajowym. Ponadto, odnosi się do regulacji umiejscowionych na szczeblu prawa międzynarodowego. Wskazuje, że inwestycje w energetykę wiatrową są przedsięwzięciami perspektywicznymi i ekologicznymi. Autor nadmienia, iż z tego powodu doskonale wpisują się one w linię ideologiczną i prawodawczą Unii Europejskiej. W treści artykułu zwraca się szczególną uwagę na fakt, iż wykorzystywanie energii odnawialnej wiatru należy zaliczyć do wciąż rozwijającego się sposobu pozyskiwania energii elektrycznej w Polsce. Szeroko opisywane regulacje stanowią zbiorczy wykaz najważniejszych aktów prawnych, stanowiących podstawę do inwestowania w energetykę wiatrową.

Słowa kluczowe: środowisko, prawo, energetyka wiatrowa, Polska

Legal Regulations on the Use of Wind Energy in Poland

Summary

Wind energy is regarded as a modern and clean source of energy in Poland. The usage of this source is more and more popular. The article revolves around the topic of the legal regulations on the use of wind energy in Poland. Its objective is to examine the following questions: What is wind energy and where is it used? What kind of the European Union regulations are related to renewable energy sources? What are the legal aspects of the use of wind energy in Poland? How are technical and environmental requirements of generating energy from wind installations regulated in Poland?

At the beginning some aspects on the wind energy are presented. Furthermore, it is stated that investments in wind energy projects are future-oriented and environmentally friendly. Resorting to renewable energy including wind should be perceived as an increasingly used way of obtaining electricity in Poland. Wind energy has been legally regulated at both the international and national levels. These levels and its respective legal acts are thoroughly discussed in the paper. It has been stated that the investment process is based on several important stages. At the end of the article it is noticed that the appropriate legislation is still needed to develop this issue.

Key words: environment, law, wind, energy, Poland